ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ALBERTO TRABUCCHI της 15ης Μαΐου 1975 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Με την απόφαση στην υπόθεση 77/72 (Capolongo Maya, Raccolta 1973, σ. 622), το Δικαστήριο, απαντώντας στα προδικαστικά ερωτήματα που αφορούσαν κυρίως τα άρθρα 13 και 92 της Συνθήκης ΕΟΚ και τα οποία είχαν ανακύψει σε σχέση με την καταβαλλόμενη στον Ente nazionale per la cellulosa e per la carta εισφορά, η οποία έπληττε τις εισαγόμενες στην Ιταλία συσκευασίες, έκρινε σημαντικό να τονίσει καταρχάς ότι, «ελλείψει ακριβών πληροφοριών ως προς το σκοπό, τη φύση και τους όρους εισπράξεως της επίδικης εισφοράς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι το Δικαστήριο, δεδομένου ότι κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του παρέχει το άρθρο 177 οφείλει να περιορίζεται στην ερμηνεία των σχετικών διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, δεν μπορεί να κρίνει τις έννομες πράξεις και τις διατάξεις του εθνικού δικαίου, με κίνδυνο η απάντηση που θα δώσει να μην ανταποκρίνεται πλήρως στις ιδιομορφίες της συγκεκριμένης περιπτώσεως». Κατ' αυτό τον τρόπο το Δικαστήριο θέλησε να εκφράσει μια επιφύλαξη όσον αφορά τη σημασία που έχει η ερμηνεία στην οποία προβαίνει, βάσει των ερωτημάτων που του υποβάλλει το παραπέμπον δικαστήριο, για την εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου εφαρμογή της στην εκδικαζόμενη υπόθεση. Εν όψει των όσων συνέβησαν ακολούθως, η επιφύλαξη αυτή του Δικαστηρίου είναι απολύτως δικαιολογημένη.

Πράγματι, θεωρώ ότι από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν κατά την εξέταση της υπό κρίση υποθέσεως, στην οποία ζητείται εκ νέου από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει τη Συνθήκη σε σχέση με την ίδια αυτή εσωτερική νομοθεσία η οποία αποτέλεσε την αιτία για την υποβολή των προδικαστικών ερωτημάτων στην υπόθεση 77/72, προκύπτει ότι τα ερμηνευτικά ερωτήματα που έχουν ανακύψει θα μπορούσαν να εξεταστούν επωφελέστερα υπό το πρίσμα του άρθρου 95, και όχι του άρθρου 13, παράγραφος 2, επί του οποίου το Δικαστήριο τότε είχε στηρίξει κατ' ουσία την απόφασή του.

Το δικαστήριο που είχε τότε ζητήσει την ερμηνεία της Συνθήκης δεν επεξέτεινε το ερώτημά του ώστε να περιλάβει και την ερμηνεία του άρθρου 95· το δε Δικαστήριο, ίσως ακριβώς λόγω της επισημανθείσας ανυπαρξίας επακριβών πληροφοριών ως προς τα στοιχεία που χαρακτήριζαν την υπόθεση, έκρινε ότι δεν πρέπει να εξέλθει από το πλαίσιο που είχε χαράξει το εθνικό δικαστήριο. Έτσι και τώρα ο pretore του Abbiategrasso, ίσως επειδή του άρεσε η διατύπωση του ερωτήματος από το συνάδελφό του και χωρίς να λάβει επαρκώς υπόψη τη σημασία της επιφυλάξεως που περιεχόταν

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

στην απόφαση Capolongo όσον αφορά τη σχέση του με την υπόθεση, ακολουθεί την ίδια γραμμή όπως και ο προηγούμενος pretore και συγκεντρώνει την προσοχή του στην έννοια της επιβαρύνσεως ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό, μη λαμβάνοντας καθόλου υπόψη τις διατάξεις που περιορίζουν την αρμοδιότητα των κρατών στο φορολογικό τομέα.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η σαφήνεια που πρέπει να έχουν οι θεμελιώδεις διατάξεις της τελωνειακής ενώσεως, ώστε να εγγυώνται την ασφάλεια του δικαίου και να λειτουργεί ορθά η εν λόγω ένωση, πρέπει να αποφευχθεί κάθε ασάφεια που θα μπορούσε να προκαλέσει η απόφαση η οποία δεν θα ανταποκρινόταν πλήρως προς την διεπόμενη από το εσωτερικό δίκαιο περίπτωση για την οποία εκδόθηκε και η οποία θα κινδύνευε έτσι να προσλάβει διαφορετική σημασία από τη σημασία που το Δικαστήριο ήθελε πράγματι να της προσδώσει. Επομένως οι διευκρινίσεις που παρασχέθηκαν στην υπό κρίση υπόθεση από το παραπέμπον δικαστήριο και από τους παρεμβαίνοντες αποδεικνύονται πρόσφορες προκειμένου να καταστεί δυνατό, αν όχι να επιλυθεί, τουλάχιστον να τοποθετηθεί επί ορθής βάσεως το ζήτημα της ερμηνείας της Συνθήκης σε σχέση με τον εθνικό φόρο τον οποίο αφορά.

2. Ο pretore του Abbiategrasso θέτει εκ νέου το ερμηνευτικό ερώτημα ως προς το άρθρο 13, παράγραφος 2 της Συνθήκης, το οποίο είχε υποβληθεί επίσης στην υπόθεση 77/72, με τη διαφορά ότι το ερώτημα είναι τώρα καλύτερα δομημένο, δεδομένου ότι ο pretore διευκρινίζει πολλά στοιχεία, τα οποία χαρακτηρίζουν και περιγράφουν καλύτερα απ' όσο στην προηγούμενη υπόθεση τη συγκεκριμένη περίπτωση για την οποία ζητείται η ερμηνεία της διατάξεως της Συνθήκης ΕΟΚ. Τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της εσωτερικής επιβαρύνσεως σχετικά με την οποία το ιταλικό δικαστήριο ζητεί την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 2 της Συνθήκης είναι τα εξής:

1. Επιβάλλεται από οργανισμό δημοσίου δικαίου, και όχι από το Δημόσιο, επί ορισμένων προϊόντων τόσο εγχωρίων όσο και προελεύσεως άλλων κρατών μελών, βάσει των ίδιων ακριβώς κριτηρίων.

2. Τα έσοδα που αποφέρει διατίθενται κατά το νόμο και κατά το καταστατικό για τους εξής σκοπούς:

   α) χρηματοδότηση διαφόρων δραστηριοτήτων εντός του ιταλικού κράτους, προκειμένου να αυξηθεί η εθνική γεωργική παραγωγή κυτταρίνης·

   β) χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων υπέρ των εγχωρίων επιχειρήσεων που παράγουν χαρτόμαζα και χαρτί·

   γ) χορήγηση επιδοτήσεως μόνο για το χαρτί εφημερίδων που παράγεται από τις εγχώριες χαρτοποιίες με αποτέλεσμα το εν λόγω χαρτί να διατίθεται στους εγχώριους εκδότες σε μειωμένη τιμή σε σχέση με την τιμή που επικρατεί στην αγορά. Η επιδότηση αυτή δεν χορηγείται για το τυπογραφικό χαρτί που εισάγουν απευθείας ιδιώτες από άλλες χώρες της κοινής αγοράς.

Τα ερωτήματα του ιταλικού δικαστηρίου αναφέρονται στο καθεστώς που ίσχυε κατά τη χρονική περίοδο 1970-1973, δηλαδή πριν από την τροποποίηση του συστήματος, την οποία ζήτησε η Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 93, παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΟΚ και πραγματοποίησε η Ιταλική Κυβέρνηση από την 1η Ιανουαρίου 1974 προκει-

μένου να συμμορφωθεί προς το άρθρο 92 της Συνθήκης. Πάντως, πρέπει να τονιστεί ότι η ερμηνεία των διατάξεων περί κρατικών ενισχύσεων, την οποία αφορούσε η απόφαση Capolongo, δεν έχει σχέση με την υπό κρίση υπόθεση.

Σχετικά με τα αναφερθέντα ανωτέρω στο στοιχείο γ, η Ιταλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή διευκρινίζουν — και αυτό προκύπτει επίσης από τα υπομνήματα τόσο του ENCC όσο και της προσφεύγουσας επιχειρήσεως στην κύρια δίκη — ότι η επιδότηση χορηγούνταν και για το τυπογραφικό χαρτί που προερχόταν από χαρτοποιίες που είχαν την έδρα τους σε άλλα κράτη μέλη, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εισαγόταν απευθείας από τους χρήστες, αλλά διά μέσου του Ente nazionale cellulosa e carta. Προκειμένου δηλαδή να ισχύσει η μειωμένη τιμή, την αγορά του αλλοδαπού προϊόντος έπρεπε να πραγματοποιήσει ο ENCC, ο δε Ιταλός χρήστης να το προμηθευθεί από τον ENCC.

Για το λόγο αυτό, το χαρακτηριστικό του εθνικού συστήματος που αναφέρει ο pretore του Abbiategrasso στο στοιχείο γ του πρώτου ερωτήματός του έχει την έννοια ότι η επιδότηση που χορηγείται για το χαρτί εφημερίδων και για το τυπογραφικό χαρτί εγχώριας παραγωγής δεν χορηγείται για το χαρτί προελεύσεως άλλων κρατών μελών, εκτός αν οι χρήστες το αγοράζουν από τον Ente nazionale cellulosa e carta.

Ένα άλλο στοιχείο που ίσως δεν είχε διευκρινιστεί επαρκώς στην υπόθεση 77/72 είναι ότι, όσον αφορά το μέρος των εσόδων από την εισφορά που διατίθεται για τη χρηματοδότηση της υποχρεωτικής μειώσεως της τιμής του χαρτιού εφημερίδων, δεν υπάρχει σύμπτωση μεταξύ του προϊόντος που υπόκειται στην εισφορά και του ωφελουμένου προϊόντος, εφόσον το χαρτί εφημερίδων, είτε εγχώριο είτε εισαγωγής, απαλλάσσεται από την εισφορά αυτή.

Λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση 77/72, το εθνικό δικαστήριο, στην προσπάθειά του να συγκεντρώσει στοιχεία χρήσιμα για την άρση των αμφιβολιών του ως προς το αν η εισφορά αυτή, θεωρούμενη στο πλαίσιο του μηχανισμού του οποίου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος, συμβιβάζεται με τη Συνθήκη, ζητεί κατ' ουσία από το Δικαστήριο να διασαφηνίσει την απόφασή του βάσει των διευκρινίσεων που του παρέχει το ίδιο το εθνικό δικαστήριο αυτή τη φορά.

3. Η εισφορά στην οποία αναφέρεται το ιταλικό δικαστήριο συνιστά εσωτερικό φόρο υπέρ τρίτων που πλήττει τόσο τα εγχώρια προϊόντα όσο και τα προϊόντα άλλων κρατών, τα οποία εισάγονται στην Ιταλία προκειμένου να καταναλωθούν. Τα κριτήρια επιβολής της εισφοράς αυτής επί των εισαγομένων και των εγχωρίων προϊόντων είναι ακριβώς τα ίδια.

Γενικώς το προϊόν της εν λόγω εισφοράς ωφελεί κατ' ουσία την εθνική παραγωγή χαρτόμαζας και χαρτιού και κατά ένα μη αμελητέο ποσοστό και τους εγχώριους εκδότες εφημερίδων, στους οποίους παρέχεται το ευεργέτημα της υποχρεωτικώς χαμηλότερης τιμής σε σχέση με την κανονική τιμή της αγοράς, την οποία καθορίζει εξουσιαστικά ο CIP. Οι ίδιοι εγχώριοι παραγωγοί του χαρτιού που προορίζεται για τη χρήση αυτή αντλούν και από αυτή την άποψη ένα έμμεσο πλεονέκτημα στο πεδίο του ανταγωνισμού, διότι χάρη στην επιδότηση, η οποία τους δίνει τη δυνατότητα να πωλούν φθηνότερα, βρίσκονται σε πλεονεκτικότερη θέση έναντι των πιθανών αλλοδαπών ανταγωνιστών τους. Είναι γεγο-

νός ότι και το προϊόν που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη μπορεί να ωφεληθεί από την επιδότηση, η αναγκαία όμως παρεμβολή του Ente nazionale carta e cellulosa επιτρέπει να υποτεθεί ότι στην πράξη μόνο η ποσότητα χαρτιού που είναι αναγκαία για να καλυφθεί το μέρος της εγχώριας ζήτησης που ενδεχομένως δεν καλύπτει η εγχώρια προσφορά θα μπορούσε όντως να εισαχθεί στην Ιταλία.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η έννοια της επιβαρύνσεως ισοδυνάμου αποτελέσματος προς τελωνειακό δασμό κατά το άρθρο 13 της Συνθήκης δεν χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι οδηγεί σε προστασία της εγχώριας παραγωγής ή σε διακρίσεις, πράγμα που μπορεί και να μη συμβαίνει, αλλά από το γεγονός ότι πλήττει ειδικά ένα προϊόν που εισάγεται από κράτος μέλος λόγω ακριβώς της εισαγωγής του (και όχι κατ' ανάγκη κατά την εισαγωγή του), αυτό δε ισχύει ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία η εν λόγω φορολογική επιβάρυνση δεν επιβάλλεται από το κράτος ή δεν υφίστανται εγχώρια ανταγωνιστικά προϊόντα.

Το Δικαστήριο έχει αναφέρει κατ' επανάληψη ότι οι διατάξεις των άρθρων 95 επ., που περιορίζουν την εξουσία των κρατών μελών στο φορολογικό τομέα, μολονότι επιτελούν συμπληρωματική λειτουργία σε σχέση με τις διατάξεις περί τελωνειακής ενώσεως, όπως είναι οι απαγορεύσεις των επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς, ωστόσο αφορούν εντελώς διαφορετικές περιπτώσεις, υπό την έννοια ότι δεν είναι δυνατό η ίδια περίπτωση να εμπίπτει ταυτόχρονα στις διατάξεις των άρθρων 13 ή 30 αφενός και στις διατάξεις του άρθρου 95 αφετέρου (βλέπε απόφαση 57/65, Lütticke, Raccolta 1966, σ. 228· απόφαση 25/67, Milch- Fett- und Eierhontor, Raccolta 1968, σ. 294 και απόφαση 27/67, Fink-Frucht, Raccolta 1968, σ. 309). Στην απόφαση 25/67 το Δικαστήριο ανέφερε ρητώς ότι «στο πλαίσιο του συστήματος της Συνθήκης είναι δύσκολο να γίνει δεκτό ότι ο ίδιος φόρος μπορεί να συνιστά συγχρόνως "επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος" κατά τα άρθρα 9, 12 και 13 και "εσωτερικό φόρο" κατά τα άρθρα 95 και 97». Ας σημειωθεί ότι το Δικαστήριο δεν ομιλεί για εσωτερικό φόρο απαγορευόμενο από το άρθρο 95, αλλ' αναφέρεται γενικότερα στην έννοια του «εσωτερικού φόρου κατά το άρθρο 95».

Στην απόφαση Lütticke το Δικαστήριο στήριξε την αδυναμία εφαρμογής της απαγορεύσεως του άρθρου 13 επί των εσωτερικών φόρων στη διαφορά των ρυθμίσεων που διέπουν τα δύο αυτά διαφορετικά είδη επιβαρύνσεων. Η εν λόγω αρχή επιβεβαιώθηκε προσφάτως με την απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 1974 στην υπόθεση 27/74, Demag (Raccolta 1974, σ. 1046).

Σύμφωνα με τις αρχές αυτές, το Δικαστήριο συνήγαγε από τα άρθρα 95 επ. ότι «η έννοια της επιβαρύνσεως ισοδυνάμου αποτελέσματος δεν περιλαμβάνει τους φόρους οι οποίοι πλήττουν εντός του κράτους κατά τον ίδιο τρόπο τα εισαγόμενα προϊόντα και τα εγχώρια ομοειδή ή παρεμφερή προϊόντα, ή οι οποίοι, εφόσον δεν υπάρχουν τέτοια προϊόντα, εντάσσονται τουλάχιστον στο πλαίσιο μιας γενικής εσωτερικής φορολογίας ή έχουν ως σκοπό να αντισταθμίσουν τέτοιους εσωτερικούς φόρους εντός των ορίων που προβλέπει η Συνθήκη (απόφαση στην υπόθεση 24/68, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, Raccolta 1969, σκέψη 11).

Θα ήθελα να σημειώσω ότι η επιβάρυνση που εξετάζει το εθνικό δικαστήριο εμπίπτει καταρχήν στην εν λόγω έννοια: πράγματι, η επιβάρυνση αυτή επιβάλλεται ομοιομόρφως επί των ίδιων εγχωρίων και εισαγομένων προϊόντων, αποκλειστικώς λόγω της χρήσεώς τους. Το ποσό δε του φόρου επι-

στρέφεται, εφόσον το εμπόρευμα καταστεί ακατάλληλο προς χρήση.

4. Εξάλλου, στην απόφαση Capologno, το Δικαστήριο δέχθηκε ότι «η εισφορά που εντάσσεται σε ένα γενικό σύστημα εσωτερικών τελών που πλήττουν βάσει των ίδιων κριτηρίων τόσο τα εγχώρια όσο και τα εισαγόμενα προϊόντα συνιστά εντούτοις επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος προς εισαγωγικό δασμό, όταν διατίθεται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων από τις οποίες ωφελείται ειδικώς το φορολογούμενο εγχώριο προϊόν».

Εκ πρώτης όψεως θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η εν λόγω απόφαση δεν συμβιβάζεται και πολύ αφενός με τη διάκριση μεταξύ των πεδίων εφαρμογής των άρθρων 13 και 95 και αφετέρου με το γεγονός που έχει ήδη επισημανθεί, ότι δηλαδή για τον ορισμό της έννοιας της επιβαρύνσεως ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό δεν έχει σημασία ο προορισμός της εισφοράς.

Στην πραγματικότητα, η διεύρυνση της έννοιας αυτής, που αναμφίβολα συνεπάγεται η εν λόγω απόφαση, μπορεί κάλλιστα να ενταχθεί στο σύστημα της νομολογίας του Δικαστηρίου, εφόσον θεωρηθεί ότι η εν λόγω απόφαση αναφέρεται μόνο στην περίπτωση καταστρατηγήσεως του περιεχομένου του νόμου: δηλαδή στην περίπτωση κατά την οποία το προϊόν του φόρου υπέρ τρίτων, ο οποίος επιβάλλεται αδιακρίτως επί των εγχωρίων και των εισαγομένων προϊόντων, διατίθεται *καθ' ολοκληρίαν, αποκλειστικώς και ειδικώς* υπέρ του φορολογουμένου εγχωρίου προϊόντος, με αποτέλεσμα η επιβάρυνση του προϊόντος αυτού λόγω του φόρου να αντισταθμίζεται από το ειδικό πλεονέκτημα που παρέχεται στο προϊόν αυτό. Όπως δέχτηκε το Δικαστήριο στην απόφαση Capolongo, στην περίπτωση αυτή ο φόρος, μολονότι επιβάλλεται βάσει των ίδιων κριτηρίων επί του εισαγομένου και επί του εγχωρίου εμπορεύματος, συνιστά για το μεν πρώτο μία καθαρή πρόσθετη χρηματική επιβάρυνση, ενώ για το δεύτερο συνιστά στην πραγματικότητα ένα είδος αντιπαροχής για το παρασχεθέν πλεονέκτημα ή τη χορηγηθείσα επιδότηση.

Στην περίπτωση αυτή φαινομενικώς μόνο υπόκειται στο φόρο το εγχώριο προϊόν. Πράγματι, ο εν λόγω φόρος, αν ληφθούν υπόψη οι πραγματικές οικονομικές συνέπειες του μηχανισμού στον οποίο ανήκει, πλήττει μόνο το εισαγόμενο προϊόν.

Συνεπώς, ακόμη και αν ο φόρος εντασσόταν σ' ένα γενικό σύστημα εσωτερικών φόρων, το οποίο εφαρμόζεται βάσει των ίδιων κριτηρίων τόσο στα εγχώρια όσο και στα εισαγόμενα προϊόντα, εντούτοις στην πραγματικότητα θα αποτελούσε επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό.

Η ανάγκη για μια πραγματιστική θεώρηση των φαινομένων της οικονομικής ζωής, δηλαδή για μια θεώρηση πέραν των τυπικών στοιχείων, που να εξασφαλίζει την πληρέστερη δυνατή αντιστοιχία του δικαίου προς τα πράγματα και κατ' αυτό τον τρόπο την αποτελεσματική επιδίωξη της υλοποιήσεως των στόχων της Συνθήκης, δικαιολογεί σ' αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση τη μη υπαγωγή στο άρθρο 95 ενός φόρου που βάσει μιας καθαρά τυπικής θεωρήσεως θα ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του, προκειμένου ο εν λόγω φόρος να εξεταστεί στο πλαίσιο του άρθρου 13, το οποίο προσφέρεται περισσότερο για την αξιολόγησή του, αν ληφθεί υπόψη η πραγματική φύση του φόρου αυτού στο πλαίσιο του συγκεκριμένου εθνικού μηχανισμού παρεμβάσεως του οποίου συνιστά ουσιώδες μέρος.

Συνεπώς υπ' αυτή την έννοια η απόφαση Capolongo δεν συνεπάγεται καμία μεταβολή των αρχών που είχαν διευκρινιστεί με την προγενέστερη νομολογία όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ των πεδίων εφαρμογής των άρθρων 13 και 95, η οποία, όπως αναφέρθηκε, επιβεβαιώθηκε άλλωστε στη συνέχεια από την απόφαση 27/74 (Demag).

Η συνοχή όμως αυτή του συστήματος δεν θα μπορούσε πλέον να εξακολουθήσει να υφίσταται στην περίπτωση κατά την οποία η εφαρμογή του κριτηρίου που έγινε δεκτό με την απόφαση Capolongo επεκτεινόταν και σε περιπτώσεις διαφορετικές από τη σαφώς καθορισμένη περίπτωση της καταστρατηγήσεως του περιεχομένου του νόμου ως προς την οποία και μόνο δικαιολογείται, όπως ήδη παρατηρήθηκε, η υπαγωγή στο άρθρο 13 των περιστατικών που κανονικά θα έπρεπε να υπαχθούν στο άρθρο 95.

Για το λόγο αυτό πρέπει να αποκρουσθεί η προσπάθεια της προσφεύγουσας στην κύρια δίκη να αφαιρέσει από το προαναφερθέν κριτήριο το αναγκαίο στοιχείο της ταυτίσεως μεταξύ του φορολογουμένου εγχωρίου προϊόντος και του προϊόντος που ωφελείται από τον ίδιο φόρο.

Για τον ίδιο λόγο πρέπει επίσης να αποκρουσθεί η προτεινόμενη από την Επιτροπή δυνατότητα τροποποιήσεως του κριτηρίου αυτού ώστε να μπορεί να εφαρμόζεται ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία ορισμένες μόνο από τις πολλές δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται με την υπό κρίση εισφορά αποβαίνουν προς όφελος αποκλειστικώς του φορολογουμένου εγχωρίου προϊόντος. Η επέκταση της εφαρμογής του άρθρου 13 στην περίπτωση αυτή, πέραν του ότι δεν μπορεί να δικαιολογηθεί για λόγους αρχής, θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει σε άδικα αποτελέσματα και να δημιουργήσει σημαντικές πρακτικές δυσχέρειες.

Πράγματι, ας εξετάσουμε την ειδική περίπτωση του Ente nazionale cellulosa e carta. Κατά την άποψη της Επιτροπής, από τις δραστηριότητες του οργανισμού αυτού που μνημονεύονται από το εθνικό δικαστήριο, μόνο το μέρος των δαπανών που αφορούν τη χρηματοδότηση της έρευνας στον τομέα του χαρτιού, που εκπροσωπεί το 5% των δαπανών του εν λόγω οργανισμού, θα μπορούσε ενδεχομένως να θεωρηθεί αντίθετο προς το άρθρο 13, εφόσον διευρυνόταν η εφαρμογή του κριτηρίου της αποφάσεως Capolongo κατά την έννοια που προτείνει η Επιτροπή. Στην τελευταία όμως αυτή περίπτωση, ο επιβαλλόμενος από τον Ente εσωτερικός φόρος θα απαγορευόταν καθ' ολοκληρίαν, ως φορολογική επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος, και επομένως θα έπρεπε να επιστραφεί στο ακέραιο σ' όλους όσοι τον κατέβαλαν, παρά το γεγονός ότι το είδος της παρεμβάσεως του Ente το οποίο θα είχε κριθεί ασυμβίβαστο προς τη Συνθήκη αντιπροσωπεύει ένα ασήμαντο ποσοστό σε σχέση με το σύνολο των παρεμβάσεών του.

Αντιθέτως, εφόσον θεωρηθεί ότι η περίπτωση αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 95 και ότι ο εσωτερικός φόρος δεν συμβιβάζεται προς το εν λόγω άρθρο, διότι εισάγει κατ' ουσία διακρίσεις, αφού, έστω και εν μέρει, αποβαίνει ειδικώς προς όφελος των εγχωρίων παραγωγών, το εθνικό δικαστήριο θα είχε τη δυνατότητα να προσδώσει στο ασυμβίβαστο αυτό την πραγματική έκταση εφαρμογής του, περιοριζόμενο να κρίνει ότι ο φόρος είναι ασυμβίβαστος μόνο καθόσον συνιστά, λόγω της λειτουργίας του, παράβαση της διατάξεως αυτής (βλέπε απόφαση 34/67, Gebrüder Lück, Raccolta 1968, σ. 334-335).

Αυτό αποδεικνύει ότι η διάκριση μεταξύ της έννοιας της επιβαρύνσεως ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό και της έννοιας των εσωτερικών φόρων δεν έχει μόνο θεωρητική αξία, αλλά εμφανίζει μεγάλο πρακτικό ενδιαφέρον. Άλλωστε αυτό προκύπτει από την ίδια τη νομολογία του Δικαστηρίου, η οποία επεξέτεινε την έννοια της επιβαρύνσεως ισοδυνάμου αποτελέσματος και επί των επιβαρύνσεων που δεν οδηγούν σε διακρίσεις ή προστατευτισμό (βλέπε απόφαση στην υπόθεση 24/68, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, Raccolta 1969, σ. 201· απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 2 και 3/69, Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders, ό.π., σ. 222). Αντιθέτως, επιτρέπονται βάσει του άρθρου 95 οι εσωτερικοί φόροι υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ τρίτων που δεν οδηγούν σε διακρίσεις ή προστατευτισμό.

Για το λόγο αυτό, χωρίς να παραμελείται η ανάγκη ερμηνείας των υπό κρίση διατάξεων της Συνθήκης κατά τρόπο που να μη μειώνει την προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων εντός της κοινής αγοράς, πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η ανάγκη υπάρξεως εννοιολογικής σαφήνειας, η οποία είναι απαραίτητη για την ασφάλεια του δικαίου και για την ίδια την ορθή εφαρμογή των διατάξεων.

5. Στις περιπτώσεις όπως η εξεταζόμενη από το παραπέμπον δικαστήριο, η εφαρμογή των κριτηρίων αυτών οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η απόφαση Capolongo δεν μπορεί να παράσχει στο εν λόγω δικαστήριο πρόσφορα στοιχεία για την επίλυση της διαφοράς στην κύρια δίκη. Πράγματι, περισσότερο από το ήμισυ των δαπανών του Ente διατίθεται ειδικώς υπέρ δραστηριοτήτων που αφορούν προϊόντα όπως το χαρτί εφημερίδων και περιοδικών, που είναι διαφορετικά από τα προϊόντα που πλήττονται από την εισφορά που επιβάλλει ο Ente. Σ' ορισμένες περιπτώσεις ο παραγωγός χαρτιού και χαρτονιού μπορεί να ταυτίζεται με τον εκδότη εφημερίδων. Πέρα όμως από τον εντελώς συμπτωματικό χαρακτήρα αυτής της ταυτίσεως, πρέπει ακόμη να παρατηρηθεί ότι από την υποχρεωτική μείωση της τιμής του χαρτιού εφημερίδων και από τη χορήγηση ποσών υπέρ του περιοδικού τύπου ωφελούνται ειδικώς οι οικείοι εκδότες. Αντιθέτως, οι εγχώριοι παραγωγοί αυτών των ειδών χαρτιού μπορούν να αποκομίσουν μόνο έμμεσα και πιθανά πλεονεκτήματα, υπό την έννοια ότι τα μέτρα αυτά μπορούν να προκαλέσουν αύξηση της εσωτερικής ζητήσεως τυπογραφικού χαρτιού και κυρίως, όπως έχει ήδη σημειωθεί, υπό την έννοια ότι έχουν πλεονεκτική θέση στην ιταλική αγορά έναντι των αλλοδαπών παραγωγών χαρτιού εφημερίδων.

Στην περίπτωση αυτή ελλείπει η ταύτιση μεταξύ του προϊόντος που πλήττεται από την εισφορά και του ωφελουμένου εγχωρίου προϊόντος, η οποία, όπως έχει αναφερθεί, πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει, χωρίς να είναι δυνατό να διευρυνθεί η έννοιά της. Επομένως ελλείπει η αναγκαία προϋπόθεση για τη μη υπαγωγή του υπό κρίση εσωτερικού φόρου στη διάταξη στην οποία κανονικά υπάγεται, δηλαδή στο άρθρο 95.

Εντός αυτού του πλαισίου και μόνο θα μπορέσει ενδεχομένως το ερωτών δικαστήριο να εκτιμήσει το βάσιμο των αμφιβολιών του ως προς το τυχόν ασυμβίβαστο του εσωτερικού φόρου προς μια διάταξη που έχει απευθείας εφαρμογή, όπως το άρθρο 95, το οποίο είχε ήδη απευθείας εφαρμογή κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο (βλέπε απόφαση 57/65, Lütticke, Racc. 1966, σ. 227).

Έχει ήδη αναφερθεί ότι κατόπιν της παρεμβάσεως της Επιτροπής, κατ' εφαρμογή του άρθρου 93, παράγραφος 2, η Ιταλική Κυβέρνηση δέχθηκε να τροποποιήσει από την 1η Ιανουαρίου 1974 το καθεστώς των ενισχύ-

σεων που χορηγούνται μέσω του ENCC, μεταξύ άλλων επεκτείνοντας τη χορήγηση των ενισχύσεων υπέρ του τύπου, που αφορούν τους χρήστες χαρτιού εφημερίδων, και στους χρήστες χαρτιού εφημερίδων καταγωγής άλλων κρατών μελών, το οποίο εισάγουν οι ίδιοι απευθείας στην Ιταλία, και αφετέρου διακόπτοντας τη χρηματοδότηση με το προϊόν του φόρου των ερευνών που πραγματοποιεί ο Ente στον τομέα του χαρτιού.

Το γεγονός ότι αυτές, ίσως δε και άλλες, πλευρές του υπό κρίση εθνικού καθεστώτος, το οποίο ίσχυε κατά το κρίσιμο για την υπόθεση στην κύρια δίκη χρονικό διάστημα, μπορούν να θεωρηθούν αντίθετες προς τις κοινοτικές διατάξεις που διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις, δεν παρέχει στους ενδιαφερόμενους ιδιώτες τη δυνατότητα να επιτύχουν, προσφεύγοντας ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, την άμεση ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντός τους. Ελλείψει απευθείας εφαρμογής του άρθρου 92, προς την οποία ήταν ενδεχομένως ασυμβίβαστη η ενίσχυση που χρηματοδοτούνταν με το υπό κρίση τέλος, οι εν λόγω ιδιώτες δεν μπορούν να αποφύγουν την επιβάρυνσή τους με το οικείο τέλος για το διάστημα πριν από την 1η Ιανουαρίου 1974.

Εξάλλου δεν επιτρέπεται να προσδοθεί αναδρομικώς στη διάταξη αυτή απευθείας εφαρμογή, λόγω του γεγονότος και μόνον ότι η Ιταλική Κυβέρνηση αποδέχτηκε τα αιτήματα της Επιτροπής.

Η διάταξη αυτή, κατόπιν της εφαρμογής της στη συγκεκριμένη περίπτωση από την Επιτροπή, θα μπορούσε ενδεχομένως να αποκτήσει απευθείας εφαρμογή όσον αφορά καταστάσεις όπως αυτή η οποία εξέλιπε μετά την παρέμβαση της Επιτροπής, πάντοτε όμως ως προς το μέλλον και σε καμιά περίπτωση αναδρομικώς.

Ωστόσο, η εφαρμογή του άρθρου 92 επί μιας ενισχύσεως δεν εμποδίζει τη διαπίστωση ότι τα ίδια περιστατικά μπορούν ενδεχομένως να εμπίπτουν και στην απαγόρευση του άρθρου 95 λόγω του τρόπου χρηματοδοτήσεως της ενισχύσεως αυτής.

6. Κατά συνέπεια, εξετάζοντας το ερώτημα του ιταλικού δικαστηρίου βάσει των πραγματικών αναγκών που αντιμετωπίζει και λαμβάνοντας υπόψη όσα παρατηρήθηκαν ως προς την έκταση εφαρμογής του άρθρου 13, παράγραφος 2, νομίζω ότι το πρώτο προδικαστικό ερώτημα θα ήταν σκοπιμότερο να αναφέρεται στο άρθρο 95.

Θα ήταν κυρίως αναγκαίο να εξεταστεί σχετικά μήπως ο προορισμός του προϊόντος του εσωτερικού φόρου μπορεί να έχει σημασία προκειμένου να καθοριστεί αν ο εν λόγω φόρος οδηγεί σε διακρίσεις σε βάρος του εισαγομένου προϊόντος κατά την έννοια του άρθρου 95, παράγραφος 1. Πρόκειται για δύσκολο πρόβλημα, για την προσήκουσα διερεύνηση του οποίου θα έπρεπε να διατυπωθούν πολλές σκέψεις.

Εντούτοις, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, ελλείψει ερωτήματος που να αφορά ειδικά τη διάταξη αυτή, τα πρόσωπα που κατά το άρθρο 20 του συνημμένου στη Συνθήκη ΕΟΚ πρωτοκόλλου περί του οργανισμού του Δικαστηρίου μπορούν να καταθέτουν παρατηρήσεις δεν είχαν τη δυνατότητα να λάβουν θέση επ' αυτού, είμαι υποχρεωμένος να περιοριστώ στο σημείο αυτό σε κάποιες συνοπτικές παρατηρήσεις γενικού χαρακτήρα.

Καταρχήν φρονώ ότι κατά την εφαρμογή του άρθρου 95 επιτρέπεται να ληφθεί υπόψη ο προορισμός του προϊόντος της εισφοράς, πράγμα που μπορεί σε ορισμένες περι-

πτώσεις να είναι αναγκαίο, προκειμένου να εξακριβωθεί η ύπαρξη δυσμενούς διακρίσεως εκλαμβανόμενης όχι υπό καθαρώς τυπική έννοια.

Η κατάσταση που χαρακτηρίζεται από την ειδική — όχι απλώς ευκαιριακή αλλά συστηματική — διάθεση μέρους του προϊόντος ενός φόρου, ο οποίος επιβάλλεται επί συγκεκριμένων εγχωρίων και εισαγομένων προϊόντων, για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων από τις οποίες ωφελείται κυρίως το φορολογούμενο εγχώριο προϊόν, θα μπορούσε να στοιχειοθετεί την απαγορευόμενη από το άρθρο 95, πρώτη παράγραφος, περίπτωση έμμεσης επιβολής επί των προϊόντων άλλων κρατών μελών ενός εσωτερικού φόρου που να είναι στην πραγματικότητα υψηλότερος από το φόρο που επιβάλλεται επί των ομοειδών εγχωρίων προϊόντων.

Πράγματι, η ίση μεταχείριση στο φορολογικό τομέα των προϊόντων άλλων κρατών μελών σε σχέση με τα εγχώρια προϊόντα μπορεί στην κοινοτική έννομη τάξη να αποκτά σημασία που να υπερβαίνει την καθαρά τυπική έννοια της ισότητας, η οποία θα περιοριζόταν στην ταυτότητα του συντελεστή του φόρου, της φορολογητέας βάσεως και των όρων επιβολής του φόρου.

Εφόσον, σύμφωνα με το πνεύμα της αποφάσεως Capolongo, ο φόρος, τα έσοδα από τον οποίο διατίθενται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων από τις οποίες ωφελείται ειδικώς το φορολογούμενο εγχώριο προϊόν, μπορεί να θεωρηθεί ως ανύπαρκτος για το ωφελούμενο προϊόν, λόγω του ότι το αντλούμενο όφελος αντισταθμίζει πλήρως την επιβάρυνση που υφίσταται το προϊόν αυτό, λογικά θα έπρεπε επίσης να γίνει δεκτό ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ο προοορισμός των εσόδων από το φόρο δεν είναι μόνο αυτός, η δε επιβάρυνση αντισταθμίζεται μόνο εν μέρει υπέρ του εγχωρίου μόνο προϊόντος, το εισαγόμενο προϊόν υφίσταται στην πραγματικότητα εξαιτίας του υπό κρίση φόρου μεγαλύτερη επιβάρυνση από το αντίστοιχο εγχώριο προϊόν· αυτό δε αποτελεί παράβαση των διατάξεων του άρθρου 95.

Εντούτοις, πρέπει πάντοτε ο προορισμός της εισφοράς να ωφελεί *ειδικώς* το φορολογούμενο εγχώριο προϊόν. Διαφορετικά δεν θα ήταν δυνατό να θεωρηθεί ότι υπάρχει μεταχείριση που οδηγεί σε προφανείς διακρίσεις και συνεπώς δικαιολογεί τέτοιο περιορισμό της εθνικής κυριαρχίας που να μπορεί να εξασφαλίζεται απευθείας από τα εθνικά δικαστήρια. Σχετικώς δεν πρέπει να μη ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη ευαισθησία που χαρακτηρίζει το φορολογικό τομέα και η σημασία που έχει ο τομέας αυτός για τη λειτουργία των κρατών μελών. Στην αυτονομία που διαθέτει κάθε κράτος κατά τον καθορισμό των στόχων του και κατά τη στάθμιση των συμφερόντων του πρέπει να αντιστοιχεί η ελευθερία επιβολής εσωτερικών φόρων, την οποία το άρθρο 95 περιορίζει μόνο προκειμένου να αποφευχθούν διακρίσεις και προστατευτισμοί.

7. Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, το οποίο άλλωστε καθίσταται περιττό κατόπιν των ανωτέρω συλλογισμών, αρκεί η παρατήρηση ότι το δικαίωμα των ιδιωτών να αξιώνουν την τήρηση του άρθρου 13, παράγραφος 2 της Συνθήκης, την απευθείας εφαρμογή του οποίου έχει ήδη δεχθεί το Δικαστήριο, υφίσταται μόνο από την ημερομηνία κατά την οποία έληξε η μεταβατική περίοδος. Πράγματι, η απόφαση του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1966, περί επισπεύσεως της εγκαθιδρύσεως της τελωνειακής ενώσεως, δεν αφορούσε ούτε τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς ούτε τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς.

8. Με το τρίτο ερώτημα ερωτάται αν η προαναφερθείσα εισφορά, εφόσον ληφθούν υπόψη οι συνέπειες που προκύπτουν από τη μείωση της τιμής του χαρτιού στην αγορά λόγω της επιδοτήσεως μέσω της εν λόγω εισφοράς, αντίκειται προς το κοινοτικό δίκαιο, για το λόγο επίσης ότι η εισφορά αυτή παρέχει στις εγχώριες χαρτοποιίες τη δυνατότητα να νέμονται το σύνολο σχεδόν της ιταλικής αγοράς χαρτιού εφημερίδων, αποκλείοντας τους κοινοτικούς ανταγωνιστές τους και δημιουργώντας κατ' αυτό τον τρόπο μια κατάσταση αντίθετη προς τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης.

Η προσφεύγουσα στην κύρια δίκη θεωρεί ότι η σχέση μεταξύ των επιχειρήσεων που παράγουν χαρτόμαζα και χαρτί και των άλλων επιχειρήσεων που καταναλώνουν τα προϊόντα αυτά, οι οποίες κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 του νόμου 1435, της 13ης Ιουνίου 1935, περί συστάσεως του Ente nazionale per la cellulosa e per la carta, μετέχουν υποχρεωτικώς στον εν λόγω οργανισμό, συνιστά υποχρεωτική κοινοπραξία. Φρονεί δε ότι η εν λόγω κοινοπραξία δημιουργεί καταστάσεις αντίθετες προς τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης, διότι:

α) οι εγχώριες χαρτοποιίες και ο Ente κατανέμουν μεταξύ τους την ιταλική αγορά χαρτιού εφημερίδων βάσει ποσοστώσεων, οι οποίες καθορίζονται με συμφωνίες που καταρτίζει ο Ente με τις ιταλικές χαρτοποιίες·

β) οι χαρτοποιίες και ο Ente κατ' ουσία συμφωνούν από κοινού, με την παρέμβαση έστω και του CIP, τις τιμές πωλήσεως του χαρτιού στις ιταλικές εκδοτικές επιχειρήσεις, ενώ ορισμένες άλλες συμφωνίες δεσμεύουν τις εκδοτικές επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην ομοσπονδία τύπου αφενός και τις χαρτοποιίες και τον Ente αφετέρου.

Επιπλέον, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι, στο μέτρο κατά το οποίο ο Ente αγοράζει χαρτί από την αλλοδαπή ή την ημεδαπή για να το μεταπωλήσει κατόπιν στους εγχώριους χρήστες, ασκεί μια τυπικά εμπορική δραστηριότητα και επομένως μπορεί να θεωρηθεί από αυτή την άποψη ως επιχείρηση η οποία υπόκειται στις διατάξεις περί ανταγωνισμού, και ιδίως στην απαγόρευση των συμπράξεων και της καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσεως. Το γεγονός ότι ο Ente δεν ασκεί τη δραστηριότητά του για κερδοσκοπικούς σκοπούς δεν αποκλείει το χαρακτηρισμό του ως επιχειρήσεως κατά τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης. Ως προς τις υπόλοιπες δραστηριότητές του, ο Ente μπορεί να θεωρηθεί ως ένωση επιχειρήσεων βάσει του προαναφερθέντος άρθρου 1 του νόμου της 13ης Ιουνίου 1935: οι αποφάσεις του συνιστούν αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, καθόσον είναι δεσμευτικές για τις επιχειρήσεις που συμπράττουν αναγκαστικώς στα πλαίσια του Ente.

Όσον αφορά τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης, θα ήθελα κατ' αρχάς να παρατηρήσω ότι το ερώτημα δεν αναφέρεται σε κάποια ιδιαίτερη χρησιμοποίηση των εξουσιών στην οποία προέβη ο Ente στο πλαίσιο της διακριτικής ευχέρειάς του, αλλά απλώς στην εκ μέρους του κανονική εφαρμογή των νομικών κανόνων που τον δεσμεύουν.

Κατά συνέπεια, υπενθυμίζοντας όσα είχα αναφέρει στην υπόθεση 2/73 (Geddo - Ente nazionale risi, Raccolta 1973, σ. 892), θα ήθελα να απαντήσω σχετικώς ότι δεν μπορεί να καταλογίζεται στον Ente nazionale cellulosa e carta, ως οργανισμό που έχει συσταθεί και διέπεται από νόμο του κράτους, η τήρηση του νόμου αυτού, ενόσω ο εν λόγω νόμος δεν έχει κριθεί αντίθετος προς το κοινοτικό δίκαιο.

Το Δικαστήριο με την απόφασή του στην προαναφερθείσα υπόθεση απέκλεισε γενικώς τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 86 της Συνθήκης επί εισφοράς που εισπράττεται από δημόσιο οργανισμό ενός κράτους και διατίθεται για τη χρηματοδότηση εθνικών ενισχύσεων (ό.π., σ. 879, σκέψη 9).

Το ίδιο κριτήριο θα έπρεπε να ισχύει κατά μείζονα λόγο για το άρθρο 85, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις που έχουν συμπήξει υποχρεωτικώς κοινοπραξία στο πλαίσιο ενός κρατικού οργανισμού που ενεργεί έναντι αυτών όχι ως κοινό όργανό τους αλλά αυθαιρέτως, προκειμένου να επιδιωχθούν οι στόχοι δημοσίου συμφέροντος που έχει καθορίσει ο νόμος του κράτους, δεν έχουν καμία δυνατότητα επιλογής.

Εξάλλου, το να καθοριστεί αν στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι δυνατόν να θεωρηθεί κατά το άρθρο 90 της Συνθήκης ότι υφίστανται κρατικά μέτρα που έχουν θεσπιστεί ή εξακολουθούν να ισχύουν ως προς τον Ente κατά παράβαση των άρθρων 85 και 86 θα απαιτούσε τη συγκεκριμένη εκτίμηση γεγονότων, ενεργειών και περιστάσεων, την οποία δεν μπορεί να πραγματοποιήσει το Δικαστήριο αποφαινόμενο επί προδικαστικού ερωτήματος κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης. Άλλωστε, ούτε το εθνικό δικαστήριο θα μπορούσε να πραγματοποιήσει λυσιτελώς μια τέτοια εκτίμηση, αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το άρθρο 90 δύσκολα μπορεί να έχει απευθείας εφαρμογή, ενόσω η Επιτροπή δεν έχει ασκήσει τις εξουσίες που της απονέμει το εν λόγω άρθρο 90, παράγραφος 3, σύμφωνα με όσα έχει ήδη δεχτεί το Δικαστήριο ως προς την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού (απόφαση 10/71, Porto di Mertert, Raccolta 1971, σ. 730).

Επομένως, κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα ερωτήματα που του υπέβαλε ο pretore του Abbiategrasso ως εξής:

1. Η απαγόρευση των επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς, που προβλέπεται στο άρθρο 13, παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΟΚ, δεν αφορά την εισφορά που εντάσσεται σ' ένα γενικό σύστημα εσωτερικών τελών που πλήττουν βάσει των ίδιων κριτηρίων τόσο τα εγχώρια όσο και τα εισαγόμενα προϊόντα, εκτός αν η εισφορά διατίθεται αποκλειστικώς για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων από τις οποίες ωφελείται ειδικώς το ίδιο το φορολογούμενο εγχώριο προϊόν.

2. Το άρθρο 13, παράγραφος 2, έχει απευθείας εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 1970.

3. Τα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν εφαρμόζονται επί των φόρων που προορίζονται για τη χρηματοδότηση εθνικών ενισχύσεων.